

SAMENVATTING van het VOORBEREIDINGSTRAJECT Jean-Pierre Van Baelen

VERWERKING 10 MEI 2012

THEMA: QOL – INCLUSIE - ZORGGARANTIE

Projectfiches:

- West-Vlaanderen: 9
- Antwerpen: 9
- Oost-Vlaanderen: 15
- Vlaams-Brabant / Brussel: 16
- Limburg: 9

58 fiches: ingrediënten voor verwerking

VERWERKING 15 MEI 2012

THEMA: ETHISCHE EN FINANCIËLE GRENZEN

- Brainstormnamiddag
- Ongeveer 20 conclusies
- Directe terugkoppeling voor alle aanwezigen van 15 mei 2012

VERWERKING 22 MEI 2012

THEMA: INKOMENSGARANTIE EN SOCIALE BESCHERMING

- Zes thema's: ondersteuning, inkomen, inschaling, sociaal netwerk, systeemkenmerken, inclusie en onderwijs
- 22 ideeën
- Plenaire toelichting van de 22 ideeën

VERWERKING 10-15-22 MEI 2012

- Thematisch ordenen van de ongeveer 100 ideeën
- Schrijven van synthese in 18 statements
- Formuleren van 21 stellingen in 5 clusters

DE CLUSTERS

1. INCLUSIE
2. CULTUUR EN MENTALITEIT
3. ZORGGARANTIE EN ONDERSTEUNING
4. SYSTEEMKENMERKEN
5. HORIZONTAAL BELEID

CLUSTER 1: INCLUSIE

Stelling 1:

Inclusie is het uitgangspunt voor elk zinvol beleid voor Personen met een Handicap. De VN-conventie stelt dat. Weinigen zijn er tegen. Maar al te vaak blijft het bij (mooie) woorden. Pas als politieke beslissingen, op elk niveau, systematisch op hun inclusiekarakter worden getoetst, worden de mooie woorden ook stapsgewijs realiteit.

CLUSTER 1: INCLUSIE

Stelling 1: algemene instemming

Maar gaat niet vanzelf:

- Afstemming op alle niveaus
- Informatie + indicatoren + concrete actieplannen
- ⇒ Volledige cultuuromslag
- ⇒ Opdracht voor alle actoren

CLUSTER 1: INCLUSIE

Stelling 2: Inclusie krijgt bij voorkeur zo vroeg als mogelijk vorm. Inclusief onderwijs als dat kan en voor wie dat wil, moet dan ook met stip prioritaire aandacht krijgen.

CLUSTER 1: INCLUSIE

Stelling 2:

Wie het wil, moet het kunnen...

>< met een aantal huidige evoluties

Belang van investeren in randvoorwaarden:

financiële stromen, vorming van het onderwijzend personeel, omschakeling doelstellingencultuur naar ondersteuningscultuur

CLUSTER 1 : INCLUSIE

Stelling 3:

Universal design is de norm voor alle publieke én private gebouwen, voor de openbare ruimte “tout court”. Toegankelijkheid is immers geen luxe. Dat wordt in elk geval bindend vastgelegd voor gebouwen die met overheidsgeld worden gefinancierd.

CLUSTER 1 : INCLUSIE

Stelling 3:

Ambitie moet hoger en ruimer ingevuld worden dan enkel overheidsgebouwen

Proactief opnemen en regelgevend verankeren

Voortbouwen op bestaande expertise en voorbeelden

Integrale toegankelijkheid

Overheid zet een actieprogramma op

CLUSTER 1: INCLUSIE

Stelling 4:

Om een inclusieve samenleving te realiseren verlaten we resoluut het traditionele instellingenconcept voor Personen met een Handicap. We bouwen de investeringen in grootschalige collectieve voorzieningen af. We ondersteunen niet de institutie, wel de persoon met een handicap.

CLUSTER 1: INCLUSIE

Stelling 4:

Principe = ok, maar grenzen aan uitvoerbaarheid en wenselijkheid

Visie, cultuur waaruit het aanbod werkt zeker zo belangrijk als het fysieke van de instituten

CLUSTER 2: CULTUUR EN ...

Stelling 1:

Inclusie realiseren wordt versterkt door af te stappen van het clichébeeld van de afhankelijke Persoon met een Handicap. Daarom is er nood aan periodiek herhaalde, communicatief sprekende sensibilisering en positieve beeldvorming. Een vaste opdracht voor de overheid en het werkveld.

CLUSTER 2: CULTUUR EN ...

Stelling 1: volledige instemming

Met zijn allen er werk van maken!

CLUSTER 2: ... MENTALITEIT

Stelling 2:

Betutteling is uit den boze. Op alle niveaus is er nood aan een cultuur van participatie en empowerment. Personen met een Handicap kunnen verschillende sociale rollen (partner, werkende, vriend, buur,) opnemen. De overheid moet de bestaande inspanningen in die zin versterken.

CLUSTER 2: ... MENTALITEIT

Stelling 2: volledige instemming

Ondersteun enkel waar nodig!

Gelijkwaardigheid op alle levensdomeinen (UD,
sociale netwerken...)

Participatie als sleutelwoord

CLUSTER 2: CULTUUR EN ...

Stelling 3:

Personen met een Handicap en hun context kunnen, net zoals andere mensen met beperkingen, een beroep doen op de overheid. Maar welke inspanning de overheid ook doet, ze kan nooit voor iedereen alles absoluut ten goede keren. Elk engagement van de overheid kent zijn beperkingen. Het is en blijft een verhaal van gedeelde verantwoordelijkheid.

CLUSTER 2: CULTUUR EN ...

Stelling 3:

Principe = ok

PmH = uitgangspunt om te bepalen wat nodig is

De verwachting is niet het absolute, wel maximale leefbaarheid en participatie

CLUSTER 3: ZORGGARANTIE EN...

Stelling 1:

Het toekomstig model van zorg en ondersteuning bestaat uit 5 lagen: de zelfzorg, de gebruikelijke zorg, de mantelzorg, de reguliere zorg en de gespecialiseerde zorg. Ze worden rigoures subsidiair ingezet. Pas als de zelfzorg niet volstaat, kan..., enzovoort. De overheid faciliteert dan ook in eerste instantie de eerste 3 lagen en organiseert pas dan 4 en 5 aanvullend.

CLUSTER 3: ZORGGARANTIE EN...

Stelling 1:

Van opeenvolgende lagen naar concentrische cirkels
met PmH in het middenpunt in dialoog

Oog voor dynamiek en evolutie in situaties

PmH niet straffen voor inzet van netwerk

CLUSTER 3: ...ONDERSTEUNING

Stelling 2:

Reguliere zorg vraaggestuurd kunnen aanbieden aan Personen met een Handicap is een topprioriteit. Zij moet én kwantitatief én kwalitatief fors versterkt worden.

CLUSTER 3: ...ONDERSTEUNING

Stelling 2: algemene instemming

Maar een prioriteit naast de andere en veronderstelt gerichte budgettaire, kwantitatieve en kwalitatieve investeringen + afstemming van aanbod van verschillende domeinen

CLUSTER 3: ZORGGARANTIE EN ...

Stelling 3 en 6 van cluster 4:

Voor wie gespecialiseerde zorg nodig heeft, is er zorggarantie binnen een aanvaardbare periode. Dat veronderstelt een open budget op macroniveau.

We moeten naar een Vlaams publiek verzekeringssysteem voor het garanderen van gespecialiseerde ondersteuning, inclusief de hulpmiddelen.

CLUSTER 3: ZORGGARANTIE EN ...

Stelling 3 en 6 van cluster 4:

Opletten voor administratieve overlast

Selectiviteit

Afwegen meerwaarde van een verzekeringsstelsel ten opzichte van een belastingverhoging

Sociale bijdrage in de vorm van de huidige zorgverzekering, gelet op aspect gevraagde solidariteit, kan hiervoor een instrument zijn

CLUSTER 3: ... ONDERSTEUNING

Stelling 4:

De VAPH-ondersteuning moet exclusief investeren in toegang tot gespecialiseerde zorg. Ze kan geen compensatie voor inkomensstekorten zijn. De OCMW-rol van het VAPH voor mensen die in een voorziening verblijven, wordt dan ook afgebouwd.

CLUSTER 3: ... ONDERSTEUNING

Stelling 4:

Geen taak voor het VAPH

Mag niet leiden tot afschuiven OCMW's

Passend inschalen op inkomen

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 1:

De regie door de Persoon met een Handicap zelf, is het uitgangspunt. De persoonsvolgende financiering is hiervoor het middel bij uitstek. Elke persoon beschikt over een budget dat dient om de ondersteuningsnood (= de meerkost om de drempels in de samenleving te overwinnen om volwaardig te participeren) af te dekken.

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 1:

Principe = ok, maar niet evident

- Bezorgdheid: Budgethoogte moet wisselende behoeften flexibel kunnen volgen
- Bezorgdheid: Voor iedereen haalbaar om budget te beheren/ te organiseren?

Nood aan uitklaren PVB en PGB

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 2:

Het bestaande “zorgschot” tussen ouder en jonger dan 65 jaar is achterhaald en dient te verdwijnen.

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 2:

“Eén zorg- en ondersteuningskader” als finaliteit

Respect voor diversiteit en verschillende doelgroepen
+ geen discriminatie op basis van leeftijd

Analoge werkvormen maximaal afstemmen

Betaalstelsels kunnen verschillen (rekening houdend met verworven middelen)

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 3:

De inschaling wordt tweeledig uitgebouwd: enerzijds voor inkomen (rekening houdend met de afstand tot de arbeidsmarkt) en anderzijds voor gespecialiseerde zorg (rekening houdend met het sociaal netwerk). Dit gebeurt op een objectieve wijze, na dialoog met de persoon met een handicap, door een multidisciplinair team.

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 3:

1. Tweeledigheid = ok
2. Vereenvoudiging = noodzakelijk (afstemming inschalingsinstrumenten)
3. Uitgangspunt inschaling = PmH, los van het sociale netwerk
4. Gevaar: inschaling = momentopname (van situatie PmH en netwerk)
5. Belang van dialoog
6. Minderjargen als aandachtspunt

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 4:

Alle middelen die vandaag ingezet worden voor mensen met chronische aandoeningen en/of beperkingen worden gebundeld en herverdeeld zodat iedere persoon met een handicap eenzelfde minimumondersteuning krijgt.

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 4:

1. Twee elementen in stellingen: bundeling akkoord (randvoorwaarden te bespreken)
2. Iedereen hetzelfde in herverdeling: niet akkoord
3. Algemene solidariteit vanuit de totale samenleving als basiswaarde is essentieel
4. Betaalbare zorg/ondersteuning voor iedereen

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 5:

Er is een federaal basisinkomen voor alle burgers en een Vlaams ondersteuningsbudget. Het inkomen dient om de woon- en de leefkosten te betalen, inclusief basiszorg. Het ondersteuningsbudget, geconditioneerd door een inkomensafhankelijke maximumfactuur, zorgt voor maximale participatie aan de samenleving.

CLUSTER 4: SYSTEEMKENMERKEN

Stelling 5:

1. Basiszorg in stelling vervangen door zelfzorg, gebruikelijke zorg en een deel van mantelzorg
2. Als absolute voorwaarde moet het basisinkomen voor iedereen voldoende hoog zijn
3. Naast leefkosten en ondersteuningskosten, nog een niet gedekte kost die het gevolg is van de handicap (= de niet becijferbare meerkost)
4. Geen consensus over inkomensafhankelijkheid

CLUSTER 5: HORIZONTALAAL BELEID

Stelling 1:

De uitdagingen zijn zo complex geworden, dat ze binnen één bevoegdheidsdomein onmogelijk kunnen worden opgevangen. Het beleid moet, bij uitstek om inclusie te verwezenlijken, horizontaal worden opgezet, uitgevoerd, opgevolgd en geëvalueerd.

CLUSTER 5: HORIZONTALAAL BELEID

Stelling 1:

1. Coördinatie als belangrijke voorwaarde
2. Horizontaliteit ook lokaal
3. Verplicht voor alle niveaus
4. Betrokkenheid van de personen met een handicap en hun context is hierbij essentieel
5. Sensibilisering en vorming (eindtermen onderwijs) op alle niveaus

CLUSTER 5: HORIZONTAAL BELEID

Stelling 2:

De overheid dient betaalbaar wonen dichtbij huis mogelijk te maken. Zij versterkt de bestaande systemen van sociale huisvesting en huursubsidies. Ze maakt het mogelijk dat ook privépersonen kunnen investeren in inclusieve woonformules

CLUSTER 5: HORIZONTAAL BELEID

Stelling 2: algemene instemming maar realisatie is niet evident

1. Samenwerkingsengagement tussen beleidsdomein Wonen en Welzijn bestendigen en versterken
2. Meer inzetten op lokaal niveau aangestuurd vanuit Vlaams beleidskader -> evt. rugzak
3. Inzetten op woon- en huurbegeleiding
4. Privé-initiatieven: overkoepelende ondersteuning/kader

CLUSTER 5: HORIZONTAAL BELEID

Stelling 3:

De toegankelijkheid tot de arbeid dient verhoogd. Een Vlaams decreet dat de hele participatieladder met betrekking tot tewerkstelling vat, inclusief de arbeidszorg, is dringend noodzakelijk. De overheid nodigt Personen met een Handicap uit om aan de slag te gaan en stimuleert de werkgevers om Personen met een Handicap in dienst te nemen.

CLUSTER 5: HORIZONTAAL BELEID

Stelling 3: algemene instemming

Maximaal stimuleren arbeidskansen PmH op alle niveaus van de participatieladder

Samenwerkingsengagement tussen Werk en Welzijn versterken

CLUSTER 5: HORIZONTALAAL BELEID

Stelling 4:

De gemeenten krijgen een essentiële rol toebedeeld. Zij staan het dichtst bij de mensen en zetten via hun lokaal sociaal beleid in op een horizontaal beleid, gericht op wonen, welzijn, werk, informatie, sport, ...

CLUSTER 5: HORIZONTAAL BELEID

Stelling 4:

Horizontale werking

Inzetten op lokaal beleid aangestuurd vanuit Vlaamse overheid.

